

Oikeusministeriölle Olympiakomitean lausunto demokratiapoliittisesta periaatepäätöksestä

VIITE: Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi suomalaisesta demokratiapolitiikasta 2020-luvulla (VN/8051/2019)

Suomen Olympiakomitea lausuu otsikkoasiassa:

Valtioneuvoston demokratiapoliittisen periaatepäätöksen linjauksilla ja niitä täydentävillä toimenpide-ehdotuksilla tavoitellaan toimivaa demokratiaa, monipuolisia osallistumismahdollisuuksia ja -taitoja, rakentavaa keskustelukulttuuria, aktiivista ja elinvoimaista kansalaisyhteiskuntaa sekä avointa ja vuorovaikutteista hallintoa. Periaatepäätöksessä linjataan Suomen demokratiapolitiikan yhteinen päämäärä ja seitsemän keskeistä tavoitetta, joita hallitus ja ministeriöt yhdessä sitoutuvat edistämään.

Olympiakomitean lausunto käsittelee periaatepäätöksen kuudetta linjausta: ”Aktiivinen ja elinvoimainen kansalaisyhteiskunta on keskeinen osa toimivaa demokratiaa”.

Liikunnan kansalaistoiminta on Suomen suurin kansanliike: urheiluseuratoimintaan osallistuu eri tavoin peräti 1,8 miljoonaa suomalaista¹. Suomessa on lähes 10 000 urheiluseuraa, jotka järjestävät aktiivisesti liikuntatoimintaa eri kohderyhmille². Seuratoiminta on merkittävä hyvinvoinnin tuottaja ympäri maata ja sillä on valtava vaikutus koko yhteiskunnalle.

Liikunnan kansalaistoiminta perustuu vahvasti vapaaehtoisuuteen: seuroissa on yli puoli miljoonaa vapaaehtoista. Seuroissa tehtävän vapaaehtoistyön taloudellinen arvo on vuosittain peräti 700 miljoonaa euroa³. Lisäksi seurat ovat merkittävä työllistäjä: noin viidesosa seuroista on myös työnantaja⁴. Koronapandemian myötä liikunnan kansalaistoiminta koki kovia, kun monet, etenkin lapset ja nuoret, putosivat harrastustoiminnan parista.

Olympiakomitea pitää kannatettavina luonnoksessa ehdotettuja toimenpiteitä, joilla tuettaisiin kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä ja osallistumista. Esitämme toimenpiteisiin kahta seuraavaa täydennystä:

1. Tulevaisuuden näkökulmasta keskeistä on turvata kansalaistoiminnan rahoitus pitkäjänteisesti. Kansalaistoiminta tarvitsee tukea elpyäkseen koronapandemiasta. Tästä näkökulmasta tärkeää on säilyttää avustukset vähintään ennallaan ja mahdollistaa yhdistysten valtionavustuspäätökset

1

Aarresola, O., Mäkinen, J. & Kapustamäki, H. V 2019. Infograafi. KIHU, Jyväskylä.

Mäkinen, J. (toim.) 2019. Aikuisväestön liikunnan harrastaminen, vapaaehtoistyö ja osallistuminen 2018. KIHU:n julkaisusarja, nro 67.

Kokko, S. & Martin, L. (toim.) 2019. Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2018. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2019:1.

² Koski, P. & Mäenpää, P. 2018. Suomalaiset liikunta- ja urheiluseurat murroksessa 1986-2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:25.

³ Aarresola, O., Mäkinen, J. & Kapustamäki, H. V 2019. Infograafi. KIHU, Jyväskylä.

⁴ Turunen, M., Turpeinen, S., Inkinen, V. & Lehtonen, K. 2020. Palkkatyö urheiluseuroissa – urheiluseurat työnantajina 2013–2020. Jyväskylä. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 385.

useammaksi vuodeksi kerrallaan pitkäjänteisyyden lisäämiseksi. Lisäksi tulisi edistää kansalaistoiminnan varainhankintaa esimerkiksi laajentamalla lahjoitusten verovähennysoikeutta.

Siksi Olympiakomitea esittää lisättäväksi seuraavan toimenpiteen: ”Tuetaan kansalaistoiminnan rahoitusta pitkäjänteisesti, edistetään vapaaehtoistyön kannustimia ja selvitetään mahdollisuuksia edistää kansalaistoiminnan varainhankintaa verotuksen keinoin.”

2. Olympiakomitea näkee tärkeänä edistää maahanmuuttajien kotouttamista liikunnan avulla. Liikuntaharrastuksiin osallistuminen lisää yhteiskunnallista osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, ja maahanmuuttajille liikunta on usein helppo kiinnekohta yhteiskuntaan. Liikuntakulttuurin kannalta maahanmuuttajat tuovat lisää harrastajia, ohjaajia ja moninaisuutta liikunnan pariin. Urheiluseurat ovat keskeisiä toimijoita maahanmuuttajien kotoutumisessa.

Siksi Olympiakomitea esittää lisättäväksi toimenpiteisiin urheiluseurojen roolin kotouttamisessa: ”Vahvistetaan kulttuurilaitosten JA URHEILUSEUROJEN roolia kotouttamisessa ja sosiaalisessa yhteenkuuluvuudessa ja nostetaan kulttuuri JA LIIKUNTA kestävästä kaupunkikehityksen keskiöön.”

Helsingissä 1.9.2022

Taina Susiluoto
toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea